

**การติดตามผลการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Follow up Study Public Administration Program Management, Faculty
of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University**

นิภาพรรณ เจนสันติกุล¹

Nipapan Jentsantikul¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ในด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรจำนวน 6 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน นักศึกษาจำนวน 20 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพแวดล้อมของการเรียนการสอน ได้แก่ ในด้านวัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของวัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และความต้องการของตลาดแรงงาน 2) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การกำหนดอาจารย์ผู้สอน และทรัพยากรการจัดการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกันทั้งคุณสมบัติของผู้สอนและรายวิชา สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรปรับปรุงเรื่องจำนวนหมู่เรียนและผู้สอนควรได้รับการพัฒนาเพิ่มพูนทักษะเพิ่มขึ้น และควรปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสมเพียงพอต่อการใช้งาน 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนและการวัดและการประเมินผล พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมและควรพิจารณาถึงศักยภาพของนักศึกษา นอกจากนี้ นักศึกษามีความเห็นว่าคุณสอนควรเปิดเผยคะแนนและวิธีการให้คะแนนให้มีความชัดเจน

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอน, หลักสูตร, รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

¹ Lecturer, Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University

Abstract

The objective of this research was to follow up the teaching curriculum of bachelor of public administration in environmental inputs and processes of teaching courses of public administration. This research is a qualitative study. Data were collected from the literature, the research reports and interviews. The key informants include 5 lecturers in the course, 6 instructors, 2 experts and 20 students. The findings were that: 1) the environment for teaching includes a objectives and course structure reveals that most are consensus on the objectives and course structure that is appropriate for the situation to change and the needs of the labor market; 2) inputs including determining the instructors and resource management found that most agreed that it was appropriate and consistent qualification of instructors and courses. The experts should be improved between the students and instructors in developing their skills and improving the materials for teaching appropriate to use; 3) the process of teaching and learning, including learning management, and measurement and evaluation found that most agreed that it was appropriate and would consider the potential of students. In addition, students have commented that instructors should disclose scores and how to evaluate the score points should be clear.

Keywords : Teaching Courses, Curriculum, Bachelor of Public Administration

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนที่ดีควรเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านปัจจัยเกื้อหนุน (นิภาพรณ เจนสันติกุล, 2554: 42) อย่างไรก็ตามผู้สอนจะต้องเห็นความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พบกับช่องทางของการเรียนรู้ที่อาจแตกต่างกัน ผู้สอนจะไม่เน้นความสำคัญของสาระที่ปรากฏในหลักสูตรหรือเน้นความสำคัญของการบรรยายเนื้อหาสาระตามหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (TQF:

HEd) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 และพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ดังนั้นการปรับตัวด้านต่างๆ ของสถาบันการศึกษาต้องเริ่มใหม่ คือ ต้องมีการปรับหลักสูตรใหม่ทั้งหมดให้ได้เกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตลอดจนการพัฒนาวิธีการสอนและการวัดการประเมินผล เพื่อให้มั่นใจว่าคุณวุฒิที่บัณฑิตได้รับนั้นมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานสากล (Akker & Verloop, 1994; Melrose, 1998)

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตเป็นหลักสูตรที่ได้รับความนิยมและมีผู้เรียนจำนวนมาก ซึ่งพิจารณาได้จากจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏนครปฐม ในปีการศึกษา 2555 มีจำนวน 300 คน ปัจจุบันทางหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ได้มีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรใหม่และเริ่มนำมาใช้ในปีการศึกษา 2555 โดยมีการปรับโครงสร้างหลักสูตรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจโดยมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 133 หน่วยกิต

ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ผ่านมาทางสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรได้ดำเนินการพิจารณาหลักสูตรร่วมกันเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 เพื่อทบทวนกระบวนการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรต่อไป โดยวิชัย วงษ์ใหญ่ (2554: 217) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรจะกระทำได้อต่อเมื่อมีการประเมินหลักสูตรอยู่ตลอดเวลาเพราะผลจากการประเมินจะใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรและหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงนั้นควรให้มีความเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นการประเมินหลักสูตรจึงควรเป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพควรมีการดำเนินการประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอน และการประเมินนั้นควรมีข้อมูลที่มาจากหลายแหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ทศนคติของผู้สอน ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การรับรู้ของชุมชน โครงสร้างองค์การ หลักสูตรการเรียนการสอน และกลยุทธ์การสอน (Woods, 1998: 5)

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น เป็นที่มาของบทความวิจัยเรื่อง การติดตามผลการ

จัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ในด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต เพื่อนำข้อค้นพบไปสู่การพัฒนาหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อติดตามผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ในด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยครั้งนี้มีผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรจำนวน 6 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน นักศึกษาจำนวน 20 คนโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งมีประเด็นข้อคำถามในเรื่องของสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตโดยดำเนินการสร้างเครื่องมือจากการทบทวนเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเรียนการสอนและหลักสูตร และนำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหา (CVI) จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาจำนวน 3 คน พบ

ว่าแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีความเที่ยงตรง
เชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00

3. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้
วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกเป็น 3 ขั้น
ตอน ดังนี้

3.1 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร
ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการ
การเรียนการสอนและหลักสูตร

3.2 การรวบรวมข้อมูลจากรายงาน
การสำรวจคุณลักษณะบัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์
ที่พึงประสงค์ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
ปี 2556 และรายงานความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
ทางรัฐประศาสนศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐและ
ภาคเอกชนปี 2556

3.3 การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำ
หลักสูตร อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิ
และนักศึกษาจำนวน 1 ครั้ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยศึกษา
เอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็น
กรอบแนวคิดในการศึกษาและการสร้างแบบ
สัมภาษณ์ และศึกษาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักด้วย
การสัมภาษณ์ และนำข้อมูลที่ได้รับสรุปและนำเสนอ
ให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตรวจสอบข้อมูลและรับรองความ
ถูกต้อง หลังจากได้รับข้อมูลที่ผ่านการรับรองความ
ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยใช้แนวทางการ
วิเคราะห์ข้อมูลของ Miles & Huberman (1984)
ที่ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยสามารถ
แบ่งได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่ การย่อข้อมูล (Data
reduction) การแสดงข้อมูล (Data display) เป็นการ
นำเสนอข้อมูลที่จัดระเบียบไว้แล้วอย่างเป็น
หมวดหมู่ด้วยวิธีการพรรณนา การหาข้อสรุป การ
ตีความ และการตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็น
ของการวิจัย (Conclusions, drawing and verifying)
เป็นกระบวนการหาข้อสรุปและตีความข้อสรุปหรือ
ข้อค้นพบที่ได้รวมทั้งการเปรียบเทียบความเหมือน
และความแตกต่าง เพื่อให้ได้ประเด็นหลักของการ

ศึกษาพร้อมทั้งการยืนยันผลด้วยการตรวจสอบสาม
เส้าความน่าเชื่อถือของข้อสรุปเพื่อตรวจสอบความ
เชื่อถือได้ของข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (สุภาวค์
จันทวานิช, 2540)

ผลการวิจัย

1. ด้านสภาพแวดล้อม

ส่วนใหญ่อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์
ผู้สอนในหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิและนักศึกษา มี
ความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของวัตถุประสงค์
และโครงสร้างหลักสูตรว่ามีความเหมาะสม
สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และ
ความต้องการของตลาดแรงงาน โดยวัตถุประสงค์
ของหลักสูตร มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้
ความสามารถในการบริหารงานภาครัฐในลักษณะ
สหวิทยาการการผลิตบัณฑิตที่สามารถบูรณาการ
ทฤษฎี องค์ความรู้ทางวิชาการไปประยุกต์ใช้กับ
การบริหารงานได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการสอด
แทรกความรู้คู่คุณธรรม ยึดหลักธรรมาภิบาลผลิต
ให้มีความสามารถในงานวิจัยที่สามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภาครัฐและท้องถิ่น

สำหรับโครงสร้างของหลักสูตร จำนวน
หน่วยกิตรวม ตลอดหลักสูตรจำนวนไม่น้อยกว่า
133 หน่วยกิต ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
จำนวนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ
ด้าน 97 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรีจำนวนไม่
น้อยกว่า 6 หน่วยกิต โดยลักษณะของการจัดการ
เรียนการสอนทางสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มี
การกำหนดแผนการเรียนประจำภาคและกิจกรรม
สอดแทรกการเรียน อาทิ แผนการจัดกิจกรรม
สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการจัดโครงการอบรม
ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ โครงการอบรมภาวะผู้นำ
โครงการอาสาพัฒนาชนบท โครงการฝึกทักษะผู้
ประกอบการและกิจกรรมบ่มเพาะที่ร้อยความดี ซึ่ง
แผนการจัดกิจกรรมจะดำเนินการก่อนให้นักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แผนการจัดกิจกรรม

สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีการส่งเสริมให้นักศึกษา ออกทดลองฝึกปฏิบัติการวิชาชีพในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนไม่น้อยกว่า 70 ชั่วโมง เพื่อศึกษาดูงานและพัฒนาทักษะการวิเคราะห์โดยการนำแนวคิดทฤษฎีที่เรียนนั้นไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง เป็นต้น

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร ในประเด็นการกำหนดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา พบว่า ก่อนดำเนินการจัดแผนการเรียนการสอนของนักศึกษา ทางอาจารย์ประจำหลักสูตรจะมีการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดผู้สอน ทั้งนี้จะพิจารณาจากคุณวุฒิและสาขาที่จบของผู้สอนเพื่อให้มีความสอดคล้องกับรายวิชา ในประเด็นทรัพยากรการจัดการเรียนการสอน พบว่า มหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ตามปีงบประมาณ

2.2 อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร ในประเด็นการกำหนดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา พบว่า อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรจะทราบถึงรายวิชาที่รับผิดชอบสอนในแต่ละภาคการศึกษา และมีความพึงพอใจต่อรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย เนื่องจากสอดคล้องกับสาขาและคุณวุฒิ ในประเด็นทรัพยากรการจัดการเรียนการสอน พบว่า อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และควรได้รับการปรับปรุงให้สามารถใช้งานได้

2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเด็นการกำหนดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา พบว่า มีความสอดคล้องกันทั้งในเรื่องของรายวิชาและคุณวุฒิของผู้สอน อย่างไรก็ตามในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนนอกจากพิจารณาคุณวุฒิแล้วอาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านควรพัฒนาตนเองเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความเห็นเพิ่มเติมในเรื่องของจำนวนหมู่เรียน และการจัดตารางเวลาในการเรียนการสอน เห็นควรให้มีการปรับปรุงเนื่องจากอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่สอน

นักศึกษามากกว่า 1 หมู่เรียน การดูแลอาจไม่ทั่วถึง ในประเด็นทรัพยากรการจัดการเรียนการสอน พบว่า เห็นควรให้มีการปรับปรุงเรื่องอุปกรณ์การเรียนการสอนและควรเพิ่มสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้มากขึ้นนอกจากการฟังบรรยายในชั้นเรียน

2.4 นักศึกษาในประเด็นการกำหนด

อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา เพราะคุณวุฒิและรายวิชานั้นสอดคล้องกัน ในประเด็นทรัพยากรการจัดการเรียนการสอน พบว่า ควรปรับปรุงในเรื่องของอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ควรปรับปรุงระบบการเบิกอุปกรณ์และปรับปรุงสภาพห้องเรียนให้มีความสะอาด น่าเรียน

3. ด้านกระบวนการ

3.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร ในประเด็นการจัดการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรจะมีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณา ทบทวนสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา โดยผลของการประชุมจะนำเสนอต่อคณาจารย์ทุกท่าน ทั้งนี้ทุกภาคการศึกษาทางสาขาวิชาจะมีการดำเนินการประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่วนใหญ่ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก ในประเด็นการวัดและประเมินผล พบว่า ทุกภาคการศึกษาทางสาขาวิชา จะดำเนินการตรวจสอบและทวนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เพื่อกำกับกำกับการวัดและการประเมินผลของแต่ละรายวิชา

3.2 อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร ในประเด็นการการจัดการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีการวางรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน แต่จะมีการพิจารณาให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนสำหรับยุคศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีความรู้ตาม

โครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดและได้รับการพัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ คุณธรรมจริยธรรม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะทางภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทักษะการทำงานแบบมีส่วนร่วม ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยมีเทคนิคการสอนจะเน้นการวิจัยเป็นฐาน การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจคุณลักษณะบัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่พึงประสงค์ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนปี 2556 และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนปี 2556 ที่พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก ในประเด็นการวัดและการประเมินผล พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลแตกต่างกัน ในรายวิชาที่เน้นทฤษฎี อาจารย์ผู้สอนจะให้สัดส่วนการวัดความรู้และความเข้าใจมากกว่าการปฏิบัติ เน้นไปที่การสอบวัดความรู้ ส่วนรายวิชาที่เน้นภาคปฏิบัติ ให้สัดส่วนการวัดทักษะ 5 ด้าน และการปฏิบัติ การรายงาน การอภิปรายและนำเสนอผลงานต่อสาธารณะมากกว่าการสอบวัดความรู้

3.3 ผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเด็นการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีความหลากหลายและสอดคล้องกับรายวิชา อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนควรกระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียวและควรมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์มากขึ้น ให้มีความกระตือรือร้นในการเรียน ในประเด็นการวัดและการประเมินผล พบว่า ควรกำหนดสัดส่วนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของนักศึกษา

3.4 นักศึกษา ในประเด็นการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้

สอนในแต่ละรายวิชาระดับปานกลางเนื่องจากบางรายวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาศึกษามากกว่า 60 คน ทำให้นักศึกษาหลายคนเรียนไม่เข้าใจ บางครั้งเพื่อนร่วมชั้นเรียนคุยกันและอาจารย์ผู้สอนดูแลไม่ทั่วถึง ในประเด็นการวัดและการประเมินผล พบว่า ควรเปิดเผยคะแนนในแต่ละรายวิชา และบางรายวิชามีการกำหนดสัดส่วนคะแนนที่ไม่ชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านสภาพแวดล้อม

จากผลการศึกษาสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอน ได้แก่ ในด้านวัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของวัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งนี้เป็นผลมาจากทางอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรโดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา และศึกษาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (TQF: HEd) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 และพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ทำให้หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิตสอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยลักษณะของการจัดทำหลักสูตรเป็นไปตามทฤษฎีแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler (1969) ที่มุ่งให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มีที่มาจากสังคม ผู้เรียน และผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงการวางโครงสร้างหลักสูตรด้านประสบการณ์เพื่อระบุเนื้อหาและพฤติกรรม และประเมินผลการเรียนรู้ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของนิวัตน์ สวัสดิ์แก้ว ประยูร เทพนวล เมธี ดิสวัสดิ์ และนุรชิดา เพอแสงละ (2556: 436) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีความพึงพอใจในภาพรวมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับ “ปานกลาง” และพึงพอใจในด้านโครงสร้างหลักสูตรในระดับ “มาก”

2. ปัจจัยนำเข้า

สำหรับการกำหนดอาจารย์ผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกันทั้งคุณวุฒิของผู้สอนและรายวิชาสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรปรับปรุงเรื่องจำนวนหมู่เรียนและผู้สอนควรได้รับการพัฒนาเพิ่มพูนทักษะเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้สอนหลายท่านรับผิดชอบสอนหลายวิชาและหลายหมู่เรียนทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ทั่วถึง ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพควรพิจารณาถึงจำนวนผู้เรียนกับจำนวนผู้สอนให้เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงผู้สอนได้ นอกจากนี้ คุณสมบัติที่สำคัญของผู้สอน ควรประกอบด้วย ความรู้ บุคลิกภาพ ทักษะคิดต่อวิชาที่สอน ทักษะติดต่อผู้เรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน วิธีการสอน ทักษะการสอน เครื่องมือ/อุปกรณ์การสอน และการประเมิน (Tomlinson, 2005) เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาเรียม นิลพันธุ์ (2555: 249) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์หลักสูตรเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตทั้งหมด โดยมีความ

คิดเห็นว่าจำนวนหน่วยกิตมากเกินไปในประเด็นทรัพยากรการจัดการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสมเพียงพอต่อการใช้งาน สอดคล้องกับไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2553) ที่ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายหรือปรัชญาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ ประการแรก เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นกำลังคนที่สำคัญของประเทศสามารถปฏิบัติงานภายหลังการศึกษาได้ตามมาตรฐานของวิชาชีพ และตามความต้องการของสังคม ประการที่สอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่จะประกอบวิชาชีพครูในอนาคตให้มีความเป็นครูมืออาชีพ ผู้สอนจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้เกิดความรู้ ความชำนาญ และสามารถพัฒนาตัวเองในด้านต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาความสามารถด้านการสอนโดยการจัดการองค์ความรู้ที่จะสอนอย่างมีคุณภาพอย่างต่อเนื่องทั้งในแง่การพัฒนาความรู้ในเนื้อหาสาระของวิชา

3. ด้านกระบวนการ

ในส่วนของการจัดการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม โดยผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนสามารถวัดได้จากความรู้ การบูรณาการ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมิน (Bloom, 1956) ดังนั้นในกระบวนการจัดการเรียนการสอนอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนควรทำการออกแบบหลักสูตรและวิเคราะห์รายวิชาและกำหนดแนวทางการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ สามารถถ่ายโอนความรู้และมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชา และสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ มีการคิด วิเคราะห์ ปฏิบัติในวิชาความรู้เฉพาะและการวิจัย (Hockett, 2009) อย่างไรก็ตามในงานวิจัยของ Profiroiu (2013) เรื่อง

Lecturer and Student perspective regarding Teaching Public Administration in Romania ได้ชี้ให้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและวิเคราะห์จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่าการเรียนการสอนที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ในประเด็นการวัดและการประเมินผล พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าควรกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้เหมาะสมและควรพิจารณาถึงศักยภาพของนักศึกษา

นอกจากนี้ นักศึกษามีความเห็นว่าคุณสอนควรเปิดเผยคะแนนและวิธีการให้คะแนนให้มีความชัดเจน สอดคล้องกับ ภาวณ ใจเที่ยง (2553: 74-75) ที่ได้กล่าวถึง กระบวนการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน โดยใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลายให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิธีการจัดการเรียนรู้ควรมีความหลากหลายรูปแบบและหลายวิธี ผู้สอนควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ลักษณะเนื้อหาวิชา ความพร้อมของผู้เรียน และสื่อการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากความแตกต่างของผู้เรียน (ซูลีพร เพ็ญจันทร์ และ กฤตพัฒน์ พลคราม, 2558: 68)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ทางหลักสูตรควรนำข้อมูลต่างๆ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการเข้าสู่การประชุมเพื่อปรับปรุงหลักสูตรได้แก่ จำนวนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา การปรับปรุงอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัย และการวางแผนพัฒนาหลักสูตรต่อไปให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ประกอบการเพื่อทราบถึงความต้องการของตลาดและทักษะของนักศึกษาที่ต้องการเพิ่มเติม
2. ควรทำการเปรียบเทียบข้อมูลหลักสูตรเก่าและหลักสูตรใหม่ที่มีการปรับปรุงรายวิชาเพื่อวิเคราะห์เนื้อหา คำอธิบายรายวิชาว่ามีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันหรือไม่
3. ควรทบทวนผลการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา และนำผลการวิจัยมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- ชูลีพร เพ็ญจันทร์ และกฤตพัฒน์ พลคราม. (2558). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐานของครูการศึกษานอกระบบ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 34 (1): 67-78.
- นิภาพรรณ เจนสันติกุล. (2554). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: บทพิสูจน์ทางทฤษฎี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. 22 (1): 34-49.
- นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว ประยูร เทพนวล เมธี ดิสวัสดิ์ และนุรชิตา เพอแผลละ. (2556). ประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่. *เอกสารประกอบการประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 เรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย*: 436-446.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2553). *กลยุทธ์การสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารวิชาการ Veridian E-journal*. 4 (2): 248-262.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ พรินท์.
- สุภาวค์ จันทวานิช. (2540). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พรินติ้ง เฮาส์.
- Akker, Jan van den & Verloop, Nico. (1994). Evaluation Approaches and results in Curriculum Research and Development in the Netherlands. *Studies in Educational Evaluation*. 20: 421-436.
- Bloom, B. (1956). *A Taxonomy of Cognitive Objectives*. New York: McKay.
- Hockett, J.A. (2009). Curriculum for Highly Able Learners That Conforms to General Education and Gifted Education Quality Indicators. *Journal for the Education of the Gifted*. 32 (3): 394-440.
- Melrose, M. (1998). Exploring Paradigms of Curriculum Evaluation and Concepts of Quality. *Quality in Higher Education*. 4 (1): 37-43.
- Miles, M. & Huberman, A. (1984). *Qualitative Data Analysis: A Sourcebook for New Methods*. Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- Profiroiu, A.G. (2013). Lecturer and Student Perspective regarding Teaching Public Administration in Romania. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*. Special Issue: 141-155.
- Tomlinson, C. A. (2005). Quality Curriculum and Instruction for Highly able Students. *Theory into Practice*. 44: 160-166.
- Tyler, R. W. (1969). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Woods, J.D. (1988). Curriculum Evaluation Models: Practical Applications for Teachers. *Australian Journal of Teacher Education*. 1 (13): 3-8.